

Anny Jagiellonki – relacje kobiet i władzy Ogólnopolska konferencja naukowa

Termin:
27-29 października 2026

Organizator:
Zamek Królewski na Wawelu – Państwowe Zbiory Sztuki

Ogólnopolska konferencja naukowa „Anny Jagiellonki – relacje kobiet i władzy”

Rada Naukowa

prof. dr hab. Andrzej Betlej (Dyrektor Zamku Królewskiego na Wawelu, przewodniczący)

prof. dr hab. Małgorzata Omilanowska (Dyrektorka Zamku Królewskiego w Warszawie)

dr hab. Dorota Folga-Januszewska, prof. ASP (Zastępczyni Dyrektora Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie)

prof. dr hab. Stanisław A. Sroka (Dziekan Wydziału Historycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Katedra Historii Średniowiecznej)

dr hab. Agnieszka Szudarek, prof. US (Dyrektorka Instytutu Historycznego Uniwersytetu Szczecińskiego)

dr hab. Lidia Korczak, prof. UJ (Uniwersytet Jagielloński, Instytut Historii, Katedra Historii Średniowiecznej)

dr hab. Monika Świerkosz (Uniwersytet Jagielloński, Katedra Teorii Literatury)

dr hab. Katarzyna Kuras, prof. UJ (Uniwersytet Jagielloński, Instytut Historii, Katedra Historii Nowożytnej)

dr Dominik Kadzik (Uniwersytet Jagielloński, Instytut Historii, Katedra Historii Nowożytnej)

dr Agnieszka Pawłowska-Kubik (badaczka niezależna)

Komitet Organizacyjny

Paweł Neumann-Karpiński (Zamek Królewski na Wawelu, przewodniczący)

Agnieszka Wrzeńska (Fundacja Muzeum Historii Kobiet)

dr Michał Sawczuk (badacz niezależny)

Opracowanie: Paweł Neumann-Karpiński

Redakcja: Ewa Zamorska-Przytńska

Projekt: Sebastian Milewski

Kraków 2026

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

ZAMEK
KRÓLEWSKI
NA WAWELU

ZAMEK KSIĄŻĄT
POMORSKICH
W SZCZECINIE

Zamek Królewski
w Warszawie

FUNDACJA
MUZEUM
HISTORII
Kobiet

WYDZIAŁ HISTORYCZNY
UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Anny Jagiellonki – relacje kobiet i władzy

Ogólnopolska konferencja naukowa

Słowo wstępne

Oddając w Państwa ręce informator Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Anny Jagiellonki – relacje kobiet i władzy”, chcielibyśmy zaprosić do dyskusji stanowiącej naturalne dopełnienie wystawy „Anna Jagiellonka. Wszystkie twarze królowej”, którą prezentujemy w Zamku Królewskim na Wawelu. Za pośrednictwem zachowanych eksponatów, wizerunków i świadectw epoki wystawa pozwala spotkać się z przeszłością; konferencja zaś jest próbą postawienia w tym kontekście pytań, które wykraczają poza pojedyncze artefakty i biografie – o miejsce kobiet w historii, ich relacje z władzą oraz o to, w jaki sposób pamiętamy o nich dzisiaj.

Punktem wyjścia naszej refleksji jest Anna Jagiellonka – sprawująca władzę przedstawicielka jednej z najważniejszych dynastii Europy. Chcemy zobaczyć ją w zestawieniu z trzema innymi Annami Jagiellonkami – królową, księżną i cesarową – ukazującym różnorodność doświadczeń kobiet w rodzinach panujących. Ich losy skłaniają do pytań, na czym polegała kobieca sprawczość, jakie możliwości dawały pochodzenie, małżeństwo czy macierzyństwo i gdzie przebiegały granice kobiecego wpływu.

Co sprawia, że jedne kobiety obecne w kręgach władzy zostają zapamiętane jako władczynie, inne tylko jako żony lub matki, a jeszcze inne niemal całkowicie znikają z naszej pamięci? Jak zmieniały się sposoby opisywania kobiet i ich relacji z władzą? Chcemy jednak, aby spojrzenie w przeszłość stało się również okazją do rozmowy o teraźniejszości. A zatem kim są współczesne „Anny Jagiellonki” – kobiety, które współtworzą rzeczywistość społeczną i polityczną oraz wpływają na losy swoich wspólnot i świata?

Mamy nadzieję, że spotkanie historyków, badaczy kultury, edukatorów i innych przedstawicieli nauki pozwoli spojrzeć na te zagadnienia z wielu perspektyw. Życzę Państwu inspirujących spotkań, ciekawych dyskusji i wielu pytań, które pozostaną z nami także po zakończeniu konferencji.

Paweł Neumann-Karpiński

Zamek Królewski na Wawelu, Dział Edukacji

Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego

Informacje organizacyjne

Miejsce obrad

Kraków, Zamek Królewski na Wawelu

Dzień 1

Budynek 5, parter (rejestracja uczestników, przerwa obiadowa)

Zamek, II piętro, Sala Poselska (wykłady i referaty)

Dzień 2

Centrum Wystawowo-Konferencyjne (wykłady, referaty i przerwy)

Zamek, II piętro, Sala Poselska (debata),

Budynek 5, parter (bankiet)

Dzień 3

Budynek 5, Sala Sigmunda (wykłady i referaty), parter (przerwy)

Języki konferencji

polski, angielski (wybrane referaty)

Kontakt

Paweł Neumann-Karpiński

e-mail: pneumann@wawelzamek.pl, tel. 571 413 402

dr Michał Sawczuk

e-mail: michal.a.sawczuk@gmail.com, tel. 886 308 959

Agnieszka Wrzesińska

e-mail: Agnieszka.wrzesinska@historiakobiet.org, tel. 602 729 851

Zamek Królewski na Wawelu, Dział Edukacji

e-mail: edukacja@wawelzamek.pl, tel. 12 422 51 55 wewn. 290, 443

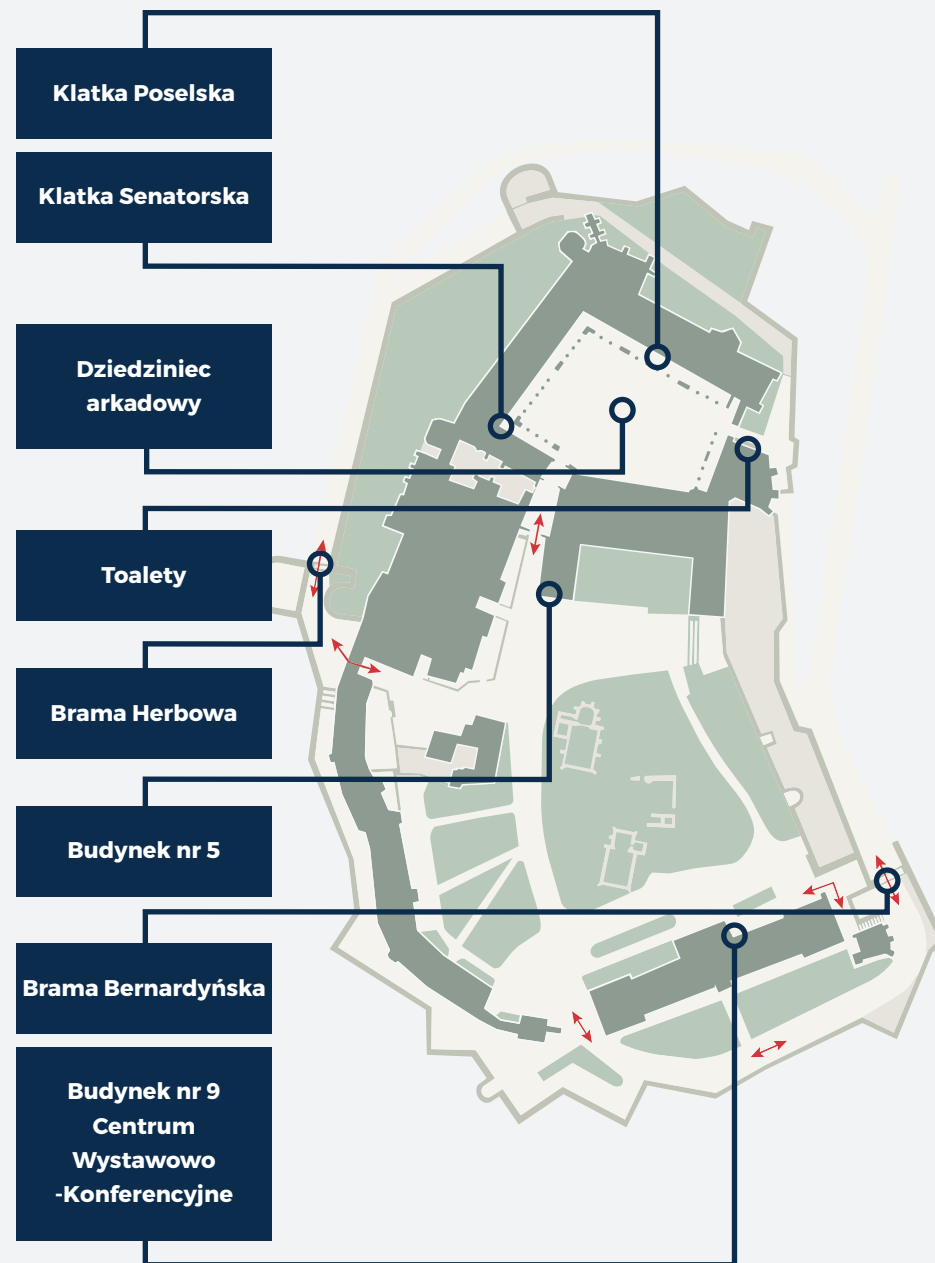
Wi-Fi

Wawel Royal Castle Guest

Wyżywienie

Wszyscy uczestnicy zaproszeni są do skorzystania z przerw kawowych i obiadowych oraz udziału w bankiecie na zakończenie drugiego dnia konferencji.

Plan Wzgórza Wawelskiego

ANNA JAGIELLONKA

WSZYSTKIE
TWARZE
KRÓLOWEJ

23.10.2026 – 14.02.2027

 ZAMEK
KRÓLEWSKI
NA WAWELU

Anna Jagiellonka. Wszystkie twarze królowej Wystawa czasowa w Zamku Królewskim na Wawelu

23 X 2026 – 14 II 2027

W roku 2026 wspominamy dwie daty związane z Anną Jagiellonką – 450. rocznicę jej koronacji (1 maja 1576) oraz 430. rocznicę jej śmierci (9 września 1596). Zainspirowana tymi rocznicami wystawa podejmuje po raz pierwszy szerszą dyskusję o osobowości i dokonaniach Anny (1523–1596), ostatniej z rodu Jagiellonów. Pokaz odbywa się we wnętrzach zamku, w którym się urodziła, spędziła młodość, świętowała swój wybór na króla, ślub i wspólną koronację z Batorym, wreszcie – gdzie nastąpił upragniony finał jej starań o polski tron dla siostrzeńca, Zygmunta III Wazy. Zamek na Wawelu stanowi więc nie tylko element scenografii, lecz pełni rolę prawdziwego miejsca akcji.

Zgromadzone w sześciu salach eksponaty tworzą opowieść, której celem jest weryfikacja pokutującego w historiografii negatywnego obrazu Jagiellonki. Wystawa ukazuje sytuację królowej w okresie dwóch pierwszych bezkrólewí, okres współrządów ze Stefanem Batorym, a po jego śmierci starania zmierzające do osadzenia na tronie „nowego Jagiellona”. Dopełnieniem opowieści są znakomite fundacje Anny upamiętniające ród Jagiellonów oraz jej działalność związaną z propagowaniem kontrreformacji. Ponadto dzięki ukończeniu badań fizykochemicznych i technologicznych oraz konserwacji kilku wizerunków Anny Jagiellonki w ramach programu wdrożonego przez Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, na wawelskiej wystawie spotykają się wszystkie portrety Anny o tzw. koberowskim rodowodzie.

Zespół kuratorski wystawy:

Marta Golik-Gryglas

Magdalena Ozga

Dariusz Nowacki

dr Magdalena Piwocka

dr Joanna Winiewicz-Wolska

Anne Jagiellon (1503-1547): Queen at the Dawn of a New Era

23 X 2026 - 28 III 2027

National Gallery Prague
Prague, Waldstein Riding School

The exhibition is being held on the 500th anniversary of the accession of the House of Habsburg to the Bohemian throne and the establishment of the Habsburg monarchy within Central Europe. In 1526, when Louis II of Bohemia and Hungary died in the Battle of Mohács against the Ottomans, Ferdinand I, as the husband of Louis II's sister Anne Jagiellon, was elected King of Bohemia and Hungary. It is Queen Anne who is the subject of this exhibition, which presents her character and her significant historical role. Her story is presented within the context of the time, characterised by the danger of Ottoman incursions, the spread of reformist religious ideas, as well as the expansion of humanism and the Renaissance. An important theme within the exhibition is architectural and artistic production in Bohemia and Central Europe, to whose flourishing the Jagiellonian and Habsburg dynasties contributed significantly. This is represented by the most prestigious works commissioned by Ferdinand I, Anne, and their closest circle, made by the most eminent artists of the day: Lucas Cranach the Elder, Conrat Meit, Hans Maler, Jakob Seisenegger, Albrecht Dürer, Titian, and others.

Curators:

Jaroslava Hausenblasová
Blanka Kubíková

NÁRODNÍ GALERIE PRAHA
23. 10. 2026 – 28. 3. 2027
VALDŠTEJNSKÁ JÍZDÁRNA

NATIONAL GALLERY PRAGUE

NG
230 LET

ANNA JAGELLONSKÁ

KRÁLOVNA NA PRAHU
NOVÉ DOBY
QUEEN AT THE DAWN
OF A NEW ERA

KB
GENEALOGICAL PARTNER
NÁRODNÍ GALERIE PRAHA
Česká televize
DENÍK

NGPRAGUE.CZ
Národní galerie Praha @
ngprague @
Klub přátel zdarma

• Dzień 1: wtorek, 27 X 2026

9:00	9:00-10:00 BUDYNEK NR 5, PARTER. Rejestracja uczestników
10:00	10:00-10:10 ZAMEK, II PIĘTRO, SALA POSELSKA Powitanie uczestników
11:00	10:10-11:10 ZAMEK, II PIĘTRO, SALA POSELSKA Wykład otwarcia: dr hab. Dorota Folga-Januszewska, prof. ASP
12:00	11:15-13:15 ZAMEK, II PIĘTRO, SALA POSELSKA, Panel 1: Konserwacja portretów Anny Jagiellonki
13:00	
14:00	13:30-14:30 Oprowadzanie kuratorskie po wystawie „Anna Jagiellonka. Wszystkie twarze królowej”
15:00	14:45-15:45 BUDYNEK NR 5, PARTER, Przerwa obiadowa
16:00	16:00-17:00 ZAMEK, II PIĘTRO, SALA POSELSKA, Wykład ekspercki: dr Dominik Kadzik, dr Agnieszka Pawłowska-Kubik
17:00	17:00-18:00 ZAMEK, II PIĘTRO, SALA POSELSKA, Panel 2: Anny Jagiellonki: królowna, księżna i cesarzowa
18:00	18:00 ZAMEK, II PIĘTRO, SALA POSELSKA, Zamknięcie pierwszego dnia obrad

• Dzień 2: środa, 28 X 2026

9:00	9:00 BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE, Otwarcie drugiego dnia obrad	
10:00	9:05-10:25 BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE, SALA 1, Panel 3: Anna Jagiellonka i władczynie w literaturze	9:05-10:25 BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE, SALA 4, Panel 4: Anna Jagiellonka: konteksty
	10:30-11:30 BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE, SALA 1, Panel 5: Władczynie - recepcja i edukacja	10:30-11:30 BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE, SALA 4, Panel 6: Anna Jagiellonka: jak ją widzimy
12:00	11:30-12:00 BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE, SALE 2-3, Przerwa kawowa	

13:00	12:15-13:15 Oprowadzanie kuratorskie po wystawie „Anna Jagiellonka. Wszystkie twarze królowej”	
14:00	13:30-14:30 BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE, SALA 1, Panel 7: Recepcja kobiet władzy w kulturze	13:30-14:30 BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE, SALA 4, Panel 8: Anna Jagiellonka: życie i wiara
	14:30-15:30 BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE, SALA 4, Prezentacja praskiej wystawy poświęconej Annie Jagiellonce	
15:00		
16:00	15:30-16:30 BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE, SALE 2-3, Przerwa obiadowa	
17:00	16:30-18:00 ZAMEK, II PIĘTRO, SALA POSELSKA Debata: Syndrom Anny Jagiellonki. Czy kobiety w kulturze wciąż muszą czekać w kolejce do tronu?	
18:00	18:00 BUDYNEK 5, PARTER, Bankiet kończący dzień 2	

• Dzień 3: czwartek, 29 X 2026

9:00	9:00 BUDYNEK 5, SALA SIGMUNDA, Otwarcie trzeciego dnia obrad
10:00	9:15-10:15 BUDYNEK 5, SALA SIGMUNDA, Panel 9: Polskie władczynie: Królowa Bona
11:00	10:30-12:00 BUDYNEK 5, SALA SIGMUNDA, Panel 10: Polskie władczynie epoki jagiellońskiej
12:00	12:15-12:45 BUDYNEK NR 5, PARTER, Przerwa kawowa
13:00	12:45-13:45 BUDYNEK 5, SALA SIGMUNDA, Wykład ekspercki: dr hab. Rafał Simiński
14:00	14:00-15:00 BUDYNEK 5, SALA SIGMUNDA, Panel 11: Władczynie Rzeczypospolitej Obojga Narodów
15:00	15:00-16:00 BUDYNEK NR 5, PARTER, Przerwa obiadowa
16:00	16:00-17:00 BUDYNEK 5, SALA SIGMUNDA, Wykład zamknięcia: dr hab. Lidia Korczak, prof. UJ
17:00	17:00 BUDYNEK 5, SALA SIGMUNDA, Zakończenie konferencji

Dzień 1: wtorek, 27 X 2026

- **9:00 Rejestracja uczestników**

BUDYNEK NR 5, PARTER

- **10:00 Powitanie uczestników przez dyrekcję Zamku Królewskiego na Wawelu i organizatorów konferencji**

ZAMEK, II PIĘTRO, SALA POSELSKA

prof. dr hab. Andrzej Betlej
Dyrektor Zamku Królewskiego na Wawelu
Przewodniczący Komitetu Naukowego

Paweł Neumann-Karpiński
Zamek Królewski na Wawelu, Dział Edukacji
Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego

- **10:10–11:10 Wykład otwarcia**

ZAMEK, II PIĘTRO, SALA POSELSKA

Weryfikacja i falsyfikacja – o przemianach wizerunków władczych na przykładzie portretów Anny Jagiellonki

dr hab. Dorota Folga-Januszewska, prof. ASP
Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie
Zastępczyni Dyrektora Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie

- **11:15–13:15 Panel 1
Konserwacja portretów Anny Jagiellonki**

ZAMEK, II PIĘTRO, SALA POSELSKA

moderacja: dr hab. Dorota Folga-Januszewska, prof. ASP

Badawczo-konserwatorskie podróże królowej Anny Jagiellonki w 500. rocznicę jej narodzin

Anna Guzowska
Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie
dr Regina Dmowska
konserwatorka niezależna

Warsztat Marcina Kobera – w oparciu o badania fizykochemiczne portretu Stefana Batorego i portretów Anny Jagiellonki

dr Maria Goryl
Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, Wydział Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki
przy udziale Anny Guzowskiej, Angeliki Bogdanowicz-Prus i Oliwii Buchwald-Zięciny

Wszystkie twarze królowej Anny Jagiellonki na portrecie z katedry krakowskiej – konserwacja obrazu 2024–2026

Angelika Bogdanowicz-Prus, Karol Brzozowski
Zamek Królewski na Wawelu, Pracownia Konserwacji Malarstwa

O portrecie koronacyjnym Anny Jagiellonki

Danuta Szewczyk-Prokurat
Zamek Królewski w Warszawie

- **13:30–14:30 Orowadzanie kuratorskie po wystawie „Anna Jagiellonka. Wszystkie twarze królowej”**

ZAMEK, I PIĘTRO, WYSTAWA CZASOWA „ANNA JAGIELLONKA. WSZYSTKIE TWARZE KRÓLOWEJ”

Marta Golik-Gryglas
kustoszka Działu Zbiorów Złotnictwa, Zamek Królewski na Wawelu,
przedstawicielka zespołu kuratorskiego wystawy
dr Magdalena Piwocka
Zamek Królewski na Wawelu, przedstawicielka zespołu kuratorskiego wystawy

- **14:45–15:45 Przerwa obiadowa**

BUDYNEK NR 5, PARTER

- **16:00–17:00 Wykład ekspercki**

ZAMEK, II PIĘTRO, SALA POSELSKA

Władczyni, nie statystka. Anna Jagiellonka (1523–1596) w świetle nowych badań

dr Dominik Kadzik - Uniwersytet Jagielloński, Instytut Historii, Katedra Historii Średniowiecznej
dr Agnieszka Pawłowska-Kubik - badaczka niezależna

- **17:00–18:00 Panel 2**

- Anny Jagiellonki: królowna, księżna i cesarzowa**

- ZAMEK, II PIĘTRO, SALA POSELSKA

- moderacja: Paweł Neumann-Karpiński

- Biografia (nie)możliwa? Pięć lat życia królowny Anny (1515–1520), córki**

- Zygmunta I Starego**

- dr hab. Agnieszka Januszek-Sieradzka, prof. KUL

- Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

- Anna Jagiellonka potrzebna od zaraz. Instrumentalizacja postaci**

- historycznej w propagandzie „Ziem Odzyskanych”**

- Kamila Krężel

- Muzeum Narodowe w Szczecinie

- Uniwersytet Szczeciński, Szkoła Doktorska

- Wizerunek władzy w materii codzienności. Anna Jagiellonka na kaflu**

- piecowym z Bytomia jako świadectwo relacji kobiet i polityki w XVI**

- wieku**

- Ewelina Imiołczyk

- Muzeum Górnośląskie w Bytomiu

- Uniwersytet Śląski, Instytut Historii

- **18:00 Zamknięcie pierwszego dnia obrad**

- ZAMEK, II PIĘTRO, SALA POSELSKA

- Paweł Neumann-Karpiński

- Zamek Królewski na Wawelu, Dział Edukacji

- Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego

Dzień 2: środa, 28 X 2026

- **9:00 Otwarcie drugiego dnia obrad**

- BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE

- Paweł Neumann-Karpiński

- Zamek Królewski na Wawelu, Dział Edukacji

- Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego

- **9:05–10:25 Panele równoległe I**

- BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE

- **Panel 3. Anna Jagiellonka i władczyni w literaturze**

- BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE, SALA 1

- moderacja: dr Michał Sawczuk

- Portret Anny Jagiellonki w Infantce Józefa Ignacego Kraszewskiego**

- dr hab. Mateusz Skucha, prof. UJ

- Uniwersytet Jagielloński, Wydział Polonistyki

- Anna Jagiellonka jako bohaterka współczesnych powieści historycznych kobiet**

- dr Matylda Zatorska

- badaczka niezależna

- Anna Jagiellonka trzysta lat później. Publikacje dziewiętnastowieczne i popularyzacja wiedzy o Królowej w kulturze polskiej doby zaborów**

- dr Marta M. Kacprzak

- Uniwersytet Warszawski

- Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie, Gabinet Zbiorów XIX Wieku

- Jadwigi, Wandy i inne, czyli galeria władczyń w wybranych sztukach dramatopisarek XIX wieku**

- Sylwia Stokłosa

- Uniwersytet Jagielloński, Szkoła Doktorska Nauk Humanistycznych

- **Panel 4. Anna Jagiellonka: konteksty**

BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE, SALA 4

moderacja: dr Agnieszka Pawłowska-Kubik

Wydatki Anny Jagiellonki oraz jej dworu w świetle rachunków z 1563 r.

Jacek Chojnowski

edukator, Zamek Królewski na Wawelu

Lubelskie Towarzystwo Genealogiczne

**Residing like a Queen – Anna's court household and residence
architecture from Princess to unwanted bride and Queen of Poland**

Felix Schmieder

PALAMUSTO – Research and Training for the Palace Museum of Tomorrow

Anna Jagiellonka w prawnym gorsecie

Veronika Białek

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

**Codzienność w kawałkach: archeologiczne ślady życia na Wawelu
w czasach Anny Jagiellonki**

Paweł Kajfasz

Zamek Królewski na Wawelu, Dział Archeologii

- **10:30–11:30 Panele równoległe II**

BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE

- **Panel 5. Władczynie – recepcja i edukacja**

BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE, SALA 1

moderacja: dr hab. Monika Świerkosz

**Czy Maryja, Królowa Polski ma władzę? Biblia, podręczniki do religii
i wzorce kobiecej... sprawczości?**

Katarzyna Milewska (Dworaczyk)

Fundacja Muzeum Historii Kobiet

**Gdzie są władczynie? Między programem edukacji a świadomością osób
uczących historii w Polsce**

dr hab. Iwona Chmura-Rutkowska, prof. UAM

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Fundacja Muzeum Historii Kobiet

dr hab. Edyta Głowacka-Sobiech, prof. UAM

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Fundacja Muzeum Historii Kobiet

**Wizerunek wybranych władczyń z dynastii Jagiellonów w twórczości
Crażyny Bąkiewicz dla czytelnika niedorostłego**

Hanna Olszewska

Uniwersytet Łódzki

- **Panel 6. Anna Jagiellonka: jak ją widzimy**

BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE, SALA 4

moderacja: dr Agnieszka Pawłowska-Kubik

Koronacyjny ubiór Anny Jagiellonki – konteksty

dr Maria Molenda

Fundacja Nomina Rosae

**Polityka, pobożność, manifestacja. O semiotyce ubioru w portretach
Anny Jagiellonki**

Gilbert Braun

University of the Arts London

- **11:30–12:00 Przerwa kawowa**

BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE, SALE 2–3

- **12:15–13:15 Oprowadzanie kuratorskie po wystawie
„Anna Jagiellonka. Wszystkie twarze królowej”**

ZAMEK, I PIĘTRO, WYSTAWA CZASOWA „ANNA JAGIELLONKA. WSZYSTKIE
TWARZE KRÓLOWEJ”

Marta Golik-Gryglas

kustoszka Działu Zbiorów Złotnictwa, Zamek Królewski na Wawelu

przedstawicielka zespołu kuratorskiego wystawy

dr Magdalena Piwocka

Zamek Królewski na Wawelu

przedstawicielka zespołu kuratorskiego wystawy

- **13:30–14:30 Panele równoległe III**

BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE

- **Panel 7. Recepcja kobiet władzy w kulturze**

BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE, SALA 1

moderacja: dr hab. Monika Świerkosz

Władza i obrzydzenie. Afektywne reakcje na kobiecą sprawczość

Alicja Kropidłowska

Zamek Królewski na Wawelu, Dział Edukacji

Od emancypacji do nowych napięć: władza narracyjna kobiet

dr Janina Mękarska

Uniwersytet Rzeszowski

Co starożytni myśleli o kobietach u władzy: studium literacko-historyczne

Bartłomiej Dudek

Uniwersytet Jagielloński, Szkoła Doktorska Nauk Humanistycznych

- **Panel 8. Anna Jagiellonka: życie i wiara**

BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE, SALA 4

moderacja: dr Dominik Kadzik

Kult św. Władysława I Arpada w życiu Anny Jagiellonki jako składowa polityki dynastycznej

dr Paulina Biernacka

Akademia Finansów i Biznesu Vistula

Muzeum Regionalne w Puławach

Początek panowania Anny Jagiellonki i Stefana Batorego w kontekście walki z reformacją oraz reformy trydenckiej. Analiza i okoliczności powstania rękopisu Francesco Pifferiego (1579)

Maria Pytlak

Uniwersytet Warszawski, Wydział Historii

Anna i biblioteka

dr hab. Justyna Kiliańczyk-Zięba, prof. UJ

Uniwersytet Jagielloński, Wydział Polonistyki, Katedra Edytorstwa i Nauk

Pomocniczych

- **14:30–15:30 Prezentacja praskiej wystawy poświęconej Annie Jagiellonce**

BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE, SALA 4

„Anne Jagiellon (1503–1547): Queen at the Dawn of a New Era” w Galerii Narodowej w Pradze

PhDr. Blanka Kubíková, Ph.D.

Director of the Collection of Prints and Drawings

Exhibition Curator

- **15:30–16:30 Przerwa obiadowa**

BUDYNEK 9, CENTRUM WYSTAWOWO-KONFERENCYJNE, SALE 2–3

- **16:30–18:00 Debata**

16:30–18:00 DEBATA ZAMEK, II PIĘTRO, SALA POSELSKA

Syndrom Anny Jagiellonki. Czy kobiety w kulturze wciąż muszą czekać w kolejce do tronu?

Uczestnicy i Uczestniczki:

dr hab. Magdalena Biniaś-Szkopek, prof. UAM

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Dyrektorka Biblioteki Kórnickiej PAN

dr Anna Jankowiak

Wiceprezeska Fundacji Muzeum Historii Kobiet

dr Agnieszka Jankowiak-Maik

Prezeska Fundacji Muzeum Historii Kobiet

dr Michał Sawczuk

badacz niezależny

moderacja: dr Jacek Stawiski

redaktor naczelny „Tygodnika Powszechnego”

- **18:00 Bankiet kończący dzień 2**

BUDYNEK 5, PARTER

Dzień 3: czwartek, 29 X 2026

- **9:00 Otwarcie trzeciego dnia obrad**

BUDYNEK 5, SALA SIGMUNDA

- **9:15–10:15 Panel 9**

Polskie władczynie: Królowa Bona

BUDYNEK 5, SALA SIGMUNDA

moderacja: Agnieszka Wrzesińska

Dynastyczne intymności: małżeństwo, pokrewieństwo i macierzyństwo jako narzędzia władzy w praktyce politycznej Bony Sforzy

prof. dr Dariusz von Güttner-Sporzyński

Australian Catholic University

Bona Sforza – widzialność i majestat. Wizualne formy kobiecej władzy na przykładzie serialu Janusza Majewskiego

Ada Grzelewska

Uniwersytet Śląski, Szkoła Filmowa im. Krzysztofa Kieślowskiego

Bona Sforza: renesansowa królowa jako symbol kobiecej sprawczości

Emilia Orzechowska

Dyrektorka Centrum Sztuki Galeria EL w Elblągu

dr hab. Maryna Tomaszewska, prof. uczelni

Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie

- **10:30–12:00 Panel 10**

Polskie władczynie epoki jagiellońskiej

BUDYNEK 5, SALA SIGMUNDA

moderacja: dr hab. Lidia Korczak, prof. UJ

Wizerunki żon Władysława Jagiełły na kartach Roczników Jana Długosza

dr Anna Obara-Pawłowska

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

W cieniu Władysława Jagiełły – rola żony u boku wielkiego króla

dr hab. Bożena Czwojdrak, prof. UŚ

Uniwersytet Śląski, Instytut Historii

Rządy matki wzorem dla córki? Czyli jak u progu XVI wieku rządziły Mazowszem dwie Anny – żona Piasta i Piastówna

dr Marta Piber-Zbieranowska

Instytut Historii PAN

Kobiety z rodziny królewskiej w Puszczy Niepołomickiej

Julia Nowak

edukatorka, Zamek Królewski na Wawelu

Małopolskie Centrum Nauki Cogiteon

Między wizerunkiem „Matki królów” a sprawczością królowej. Elżbieta Rakuszanica w pamięci dynastycznej i narracjach o kobiecej władzy

dr hab. Magdalena Biniaś-Szkopek, prof. UAM

Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu

dyrektorka Biblioteki Kórnickiej PAN

- **12:15–12:45 Przerwa kawowa**

BUDYNEK 5, PARTER

- **12:45–13:45 Wykład ekspercki:**

BUDYNEK 5, SALA SIGMUNDA

Od Przybysławki do Anny. Znaczenie księżnych na dworze Gryfitów do początku XVI wieku

dr hab. Rafał Simiński

Uniwersytet Szczeciński, Instytut Historyczny

reprezentant Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie

- **14:00–15:00 Panel 11**

- Władczynie Rzeczypospolitej Obojga Narodów**

- BUDYNEK 5, SALA SIGMUNDA

- moderacja: dr hab. Katarzyna Kuras, prof. UJ

- Królowa jako współtwórczyni polityki zagranicznej. Ludwika Maria Gonzaga wobec sojuszu polsko-habsburskiego w dobie II wojny północnej (1655–1660)**

- Aleksander Baczkowski

- Uniwersytet Jagielloński, Szkoła Doktorska Nauk Humanistycznych

- Kontakty dynastyczne królowej Marii Kazimierzy d'Arquien Sobieskiej z monarchiami skandynawskimi w latach 1692–1716**

- dr Jarosław Pietrzak

- Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Instytut Historii i Archiwistyki

- W kręgu europejskich księżniczek. Kobięca sieć kontaktów Marii Kazimierzy w Rzymie a prywatna dyplomacja (1699–1704)**

- dr Anna Czarniecka,

- Uniwersytet Warszawski, Wydział Historii

- **15:00–16:00 Przerwa obiadowa**

- BUDYNEK 5, PARTER

- **16:00–17:00 Wykład zamknięcia:**

- BUDYNEK 5, SALA SIGMUNDA

- Od Jadwigi Andegaweńskiej do Anny Jagiellonki – Panie przyrodzone Królestwa a sprawa legitymizacji władzy królewskiej w Polsce Jagiellonów**

- dr hab. Lidia Korczak, prof. UJ

- Uniwersytet Jagielloński, Instytut Historii, Katedra Historii Średniowiecznej

- **17:00 Zakończenie konferencji**

- BUDYNEK 5, SALA SIGMUNDA

Podziękowania organizatorów i Dyrekcji Zamku Królewskiego na Wawelu

Eksperci i Ekspertki

dr hab. Dorota Folga-Januszewska, prof. ASP

Historyk sztuki, muzeolog, krytyk. Studiowała historię sztuki na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie się doktoryzowała i habilitowała. Profesor Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, prowadzi pracownię Teorii i Eksperymentu na Wydziale Grafiki. Od 2014 wicedyrektor Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie. W latach 2008–2014 autorka programu studiów muzeologicznych na UKSW w Warszawie (kierownik Katedry i dyrektor Instytutu Muzeologii). W latach 1979–2008 pracowała w Muzeum Narodowym w Warszawie (od asystenta do dyrektora). Członek ICOM, prezydent ICOM-Polska (2002–2008, 2012–2018), prezydent MOCO ICOM (2014–2016), członek SAREC ICOM (od 2017), prezydent Komitetu ds. Rezolucji ICOM (2016), członek AICA. Ekspert Rady Europy ds. Muzeów, ekspert UNESCO High Level Forum on Museums oraz ekspert w programach MNiSW, NPRH, członek Komitetu Nauk o Kulturze PAN, członek rad naukowych i muzealnych.

kontakt: dorota.folga-januszewska@asp.waw.pl

dr Dominik Kadzik

Adiunkt w Katedrze Historii Nowożytnej Instytutu Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zainteresowania naukowe: panowanie króla Stefana Batorego, dzieje dworu królewskiego w epoce wczesnonowożytnej, historia Rzeczypospolitej w XVI w. Kierownik grantu pt. „Dwór polski Stefana Batorego – powstanie, organizacja, funkcjonowanie i dekompozycja” finansowanego z Narodowego Centrum Nauki oraz kierownik grantu pt. „Sumaryzacja wybranych Ksiąg Wpisów Metryki Koronnej Jana Kazimierza Wazy ze zbiorów AGAD w Warszawie” finansowanego z Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki.

ORCID: 0000-0001-8589-1508

kontakt: dominik.kadzik@uj.edu.pl

dr hab. Lidia Korczak, prof. UJ

Wieloletni pracownik Katedry Historii Średniowiecznej Instytutu Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zainteresowania naukowe koncentruje głównie na epoce jagiellońskiej. Zajmuje się dziejami unii polsko-litewskiej, systemem władzy w monarchii jagiellońskiej, elitą polityczną Wielkiego Księstwa Litewskiego, a także edycją źródeł późnośredniowiecznych.

Autorka m.in. monografii: *Monarcha i poddani. System władzy w Wielkim Księstwie Litewskim w epoce wczesnojagiellońskiej; Litwa – przechowana tożsamość*, artykułów naukowych, redaktorka i współautorka m.in.: *Akty Horodelskie z 1413 roku. Dokumenty i studia. Horodło, 2 października 1413 r. Horodles akta; Akty unii wileńskiej i mielnickiej (1499–1501). Dokumenty i studia*. Obecnie pracuje nad wydaniem korespondencji dyplomatycznej Jagiellonów.

dr Agnieszka Pawłowska-Kubik

Doktor nauk humanistycznych w zakresie historii, absolwentka Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (historia, filologia polska). Zainteresowania badawcze: dzieje polityczne Rzeczypospolitej ze szczególnym uwzględnieniem konfliktów władców ze szlachtą, medycyna nowożytna, queenship, gender studies, edytorstwo źródeł historycznych. Stypendystka Polskiej Misji Historycznej w Würzburgu oraz Fundacji Lanckorońskich, wyróżniona w konkursie „Skomplikowane i proste” pod patronatem MNiSW (2015). Autorka książki *Rokosz sandomierski 1606–1609. Rzeczpospolita na politycznym rozdrożu* (2019; wyróżnienie w konkursie na najlepszą książkę akademicką na Poznańskich Targach Książki, 2020), edycji *Źródła Korespondencji Anny Jagiellonki (1523–1596)*, t. 1: *Królewna (1548–1576)* (2024; oprac. i wyd. A. Pawłowska-Kubik, współpraca A. Just, R.S. Ojrzyński, R. Sochań) oraz kilkudziesięciu publikacji naukowych, popularnonaukowych i dydaktycznych.

kontakt: agnieszkapawl@wp.pl

dr hab. Rafał Simiński

Absolwent studiów archiwistycznych w Instytucie Historii i Archiwistyki UMK w Toruniu (2000). Od 2000 r. zatrudniony w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Szczecińskiego, gdzie zdobywał kolejne szczeble awansu naukowego – doktorat (2006) i habilitację (2020). Autor m.in. książki *Konflikt – pojednanie – współpraca. Studia nad polityką książąt zachodniopomorskich i biskupów kamieńskich wobec zakonu krzyżackiego w Prusach w latach 1320–1423* (Wrocław 2019) i kilkudziesięciu artykułów. Specjalizuje się w dziejach regionu bałtyckiego w średniowieczu ze szczególnym uwzględnieniem Pomorza Zachodniego.

kontakt: rafal.siminski@usz.edu.pl

Debata: Syndrom Anny Jagiellonki. Czy kobiety w kulturze wciąż muszą czekać w kolejce do tronu?

Jak przez wieki przedstawiano kobiety sprawujące władzę? Co mówiły o nich kroniki, literatura i dawne wyobrażenia, a co dopowiedziały późniejsze pokolenia? Przyjrzymy się mitom i stereotypom, które narodziły wokół władczyń, by następnie zapytać, jak dawne narracje wpływają na współczesne postrzeganie kobiet u władzy. Jak popkultura wykorzystuje ich historie? Które dzieła współczesne pomagają zrozumieć mechanizmy stojące za sposobem funkcjonowania władczyń w historii i kulturze, a które powielają i utrwalają szkodliwe mity? Dlaczego kobieca władza wciąż tak często widziana jest jako coś niezwykłego, podejrzanego lub wymagającego szczególnego uzasadnienia?

Uczestnicy i Uczestniczki

dr hab. Magdalena Biniaś-Szkopek, prof. UAM

Historyczka, mediewistka, profesor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i dyrektorka Biblioteki Kórnickiej Polskiej Akademii Nauk. Jej badania koncentrują się na historii kobiet w średniowiecznej Polsce. W ostatnich latach ważnym obszarem jej zainteresowań stały się polskie królowe późnego średniowiecza. Kierowała projektem NCN „Polskie królowe XV i XVI wieku jako żony i matki”. Jest autorką m.in. monografii *Marriage in Medieval Poland. A Study of Evidence from the Poznań Consistory Court 1404–1428* (Brill, 2024).

dr Anna Jankowiak

Archeolożka, doktorka nauk humanistycznych, publicystka, popularyzatorka wiedzy, znana w sieci jako Wiedźma od wiedzy. Autorka książki *Bestie antyku*. Fundatorka i wiceprezeska Fundacji Muzeum Historii Kobiet. W badaniach naukowych skupia się na historii magii, czarów i zajmujących się nimi osób, a także kobiecych i boskich archetypach. Bada dawne kultury i ich adaptacje we współczesności, zwłaszcza w propagandzie nazistowskiej. Członkini jury plebiscytu „Archeologiczne Sensacje” magazynu „Archeologia Żywa”.

dr Agnieszka Jankowiak-Maik

Nauczycielka, doktorka nauk humanistycznych, tutorka, popularyzatorka, autorka licznych publikacji, znana w sieci jako Babka od histy. Autorka książki *Historia, której nie było* i współautorka serii komiksów historycznych dla dzieci „Nieźła Historia”, których pierwszy tom *Skąd się wzięła Polska* uzyskał tytuł Mądra Książka Roku 2024 dla dzieci. Laureatka m.in. Nagrody im. Ireny Sendlerowej „Za naprawianie świata”, „Medalu Wolności Słowa”, Grand Press w kategorii „Obywatel(ka)”, oraz tytułu Wielkopolski Nauczyciel Roku 2021. Prezeska Fundacji Muzeum Historii Kobiet, członkini rady programowej Fundacji im. Julii Woykowskiej i rady fundacji Projekty Edukacyjne. Promotorka nowoczesnych metod nauczania, społeczeństwa obywatelskiego i kobiecej strony historii.

dr Michał Sawczuk

Romanista i mediewista, doktor nauk humanistycznych, tłumacz literatury średniowiecznej. Autor artykułów naukowych i popularyzatorskich oraz monografii *Męskie, żeńskie w średniowiecznej poezji kobiet w języku oksytańskim*. Zajmuje się badaniami nad kulturą i historią oksytańskiego obszaru językowego, interesuje się również problematyką neomedievalizmu i współczesnej recepcji średniowiecza.

dr Jacek Stawiski (moderator)

Doktor historii, redaktor naczelny „Tygodnika Powszechnego” (od 2025). Wcześniej przez wiele lat był dziennikarzem telewizyjnym i radiowym, m.in. RMF, BBC World, TVN24, TVN24 BiS. Autor filmów dokumentalnych, programów oraz artykułów o historii Polski, historii Żydów polskich oraz o współczesnym Izraelu. Studiował historię oraz historię i kulturę Żydów na Uniwersytecie Jagiellońskim. W pracy magisterskiej badał początki ruchu syjonistycznego w Galicji w końcu XIX w. Był m.in. dyrektorem Żydowskiego Muzeum Galicja. Autor książki *Trzecia transformacja w Polsce 1989–1995*. Mieszka w Krakowie.

Publikacja pokonferencyjna

Organizatorzy planują publikację wybranych referatów w recenzowanej monografii pokonferencyjnej. Każdy z autorów referatów będzie mógł zamieścić swój tekst w monografii pokonferencyjnej. Instrukcję wydawniczą przesłano uczestnikom wraz z informacją o przyjęciu na konferencję.

Maksymalna objętość artykułu to **30 000** znaków ze spacjami (w tym bibliografia).

Limit ilustracji: **5**.

Termin nadsyłania tekstów: **30 XI 2026**

Przewidywany termin wydania: **koniec 2027** r.

Teksty do publikacji prosimy przesyłać na adres:
konferencja.anny.jagiellonki@wawelzamek.pl

Zamek Królewski na Wawelu

www.wawel.krakow.pl

Zamek Krolewski na Wawelu

wawelcastle

wawelcastle_official